

očeta. In zgodilo se je tako. Toda nečloveško zločinstvo se zve. Od ust do ust gre grozni glas: Beatrika je umorila svojega očeta. Gorjé

Veda. (Kip Franč. Hergesela.)

ji! Pridejo biriči, v jeklene verige jo uklenejo in zapró v najhujšo rimsko ječo.

To se je zgodilo prve dni meseca kimovca l. 1599., ko je bil Reni prvič v Rimu. Vse je

govorilo o Beatriki. Ti so jo proslavljali, da se očetu ni udala; drugi so jo proklinjali, da je grozovito vzela svojemu roditelju življenje. Kje je bila resnica? Kje pravica?

Beatrika pa ihteč toguje v temni ječi. Kdo bi popisal njeno trpljenje? Prej jo je zalezoval njen oče s pogubnimi, vražjimi nameni, sedaj jo zbada vest. Beatrika, morilka lastnega očeta. Strašno. Srce ji krvavi. Oči se solzé. Udje trepečejo. O sirotica! . . .

V tem pretužnem položaju jo je naslikal Guido Reni. Samo njen obraz nam je podal. Videl jo je že prej v prostosti, pravijo, da jo je tudi videl v njenih solzah v zapora grobni temi:

Ta dekliški obrazek, ta je torej Renijeva Beatrika Cenci. Kakšna mora slika biti, razsodi lahko vsakdo, ki se zamisli v njeno trpljenje.

Angleški pesnik Percy Shelley, ki je spisal pretresujočo žaloigro „The Cenci“ pravi: „Ta Beatrikina slika je nad vse občudovanja vredna; tem bolj, ker zvesto predočuje jedno najljubeznivejših stvarij, karkoli jih je narava rodila. Bled je njen obraz, tužna je in pobita, obup leži v njenih potezah; a vse povečuje njena krotkost in nedolžnost. Glavica je pokrita s tanko rutico, izpod katere se ulivajo zlati kodri doli na ramenih. Lice je nežno, čelo visoko, obrvi temne; oči, ki so bile nekdanj tako lepe, otekle so od grenkih solz. A vendar je obraz častljiv, tudi v mukah ponosen. Zdi se, da spada Beatrika med tiste le redke osebe, v katerih se pogum in krepost rajsko lepo družita s ponižnostjo in krotkostjo . . .“

Utisek, ki ga slika v srcu vsakega opazovalca obudi, je res sila ganljiv. Vzvišena lepota, čistost, žalost, strah, trpljenje, neznosna dušna bol . . . vse je izraženo na čudnem obrazu.

Iskreli romanopisec Guerrazzi je to sliko s pesniškim vznosom popisal in s tem slavo pel devi, katero predstavlja: „Kdo pa je to žensko bitje?“ — pravi. „Poglejte jo, devica je, katere obraz je brž da angelska roka naredila. Otrok je, v nebeški lepoti in milobi. Ako bi prišla poosebljena nedolžnost k njej, sladko bi ji poljubila ustnice ter dejala: Bodi mi pozdravljena, preljuba sestra! Ponižnost govori tako, kakor ona, se smehlja, kakor ona. Kdor jo pozna, kuje jo v zvezde . . . Ta deklica je, močnejša, kakor njen spol, svojo čednost branila s pogumom, ki nas vsplamti do strmenja . . . Kvišku! Pojdimo v Vatikan z vsem ljudstvom, romajmo na sveta mesta zahvalit se v vroči molitvi, da je Bog tako slavno devico za naš čas ohranil! . . .“

To je Renijeva Beatrika Cenci . . .

(Dalje.)